

UDK: 614.8:343.346(497.11)

УПОРЕДНА АНАЛИЗА УПОТРЕБЕ СИГУРНОСНОГ ПОЈАСА И КОРИШЋЕЊА МОБИЛНОГ ТЕЛЕФОНА НА ТЕРИТОРИЈАМА ОПШТИНА ВАЉЕВО И СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

ANALYSIS OF THE USE OF SEAT BELTS AND THE USE OF MOBILE PHONES IN THE MUNICIPALITY OF VALJEVO AND SMEDEREVSKA PALANKA

Борис АНТИЋ¹, Душко ОБУЋИНА², Нина ВАСИЉЕВИЋ³

Резиме: Индикатори безбедности саобраћаја су показатељи перформанси система и могу да послуже за описивање и утврђивање постојећег стања, као и дефинисање мера у циљу унапређења безбедности саобраћаја. Светска истраживања су показала да постоји веза између процента правилне употребе сигурносног појаса и тежине последица у саобраћајним незгодама. Утврђено је да је сигурносни појас најефикасније средство заштите од повређивања возача и путника у саобраћајним незгодама, као и да повећање процента употребе сигурносног појаса смањује број погинулих у саобраћајним незгодама. Значај употребе мобилног телефона је изузетно велики. Употреба мобилног телефона вишеструко одвлачи пажњу возача и изазива различите промене у њиховом понашању које негативно утичу на безбедност саобраћаја. Ово доводи до повећаног ризика настанка саобраћајних незгода. У овом раду приказана је упоредна анализа употребе сигурносног појаса на свим седиштима у возилу и мобилног телефона од стране возача. Истраживање је вршено на територијама општина Ваљево и Смедеревска Паланка у Републици Србији.

Кључне речи: индикатори, сигурносни појас, мобилни телефон, Ваљево, Смедеревска Паланка

Abstract: Indicators road safety are indicators of system performances and can be used to describe the current status, as well as defining measures to improve road safety. World research shows that there is a link between the percentage of correct use of seat belts and weight of consequence in traffic accidents. It has been found that the seat belt is the most effective tool of protection of injuries for drivers and passengers in traffic accidents, and that increasing the percentage of use of seat belts leads to reducing number of fatalities. The importance of using a mobile phone is extremely large. Using a mobile phone during the ride several times distracting drivers and causing various changes in their behaviour that negatively affect road safety. Using a mobile phone while driving distract drivers and cause various changes in their behaviour that negatively affect on road safety. This leads to an increased risk of traffic accidents. This paper presents a comparative analysis of the use of seat belts on all seats in the vehicle and mobile phones by drivers. Research was conducted in the municipality of Valjevo and Smederevska Palanka in Serbia.

Keywords: indicators, safety belt, mobile phone, Valjevo, Smederevska Palanka

1. УВОД

Услед све већег броја превозних средстава и броја учесника у саобраћају, као и независности возних јединица, број конфликта у друмском саобраћају је велики те је безбедност саобраћаја константно угрожена. Саобраћајне незгоде широм света сваке године наносе велике људске и материјалне штете. Представљају проблем који захтева акцију како би се ублажиле његове последице. Број смртно страдалих у саобраћајним незгодама заузима значајно место у укупном смртном страдању становништва великог броја земаља. Вероватноћа страдања у друмском саобраћају је већа него код других видова превоза. Број и последице саобраћајних незгода могу да укажу, у великој мери, на проблеме са којима се неко подручје или држава суочава у безбедности саобраћаја. Ово представља традиционални приступ проблему праћења стања у безбедности саобраћаја. Проблем оваквог праћења стања је што се чека да се саобраћајна незгода догоди, а тек након тога се планирају мере и унапређује стање безбедности саобраћаја.

Данас се све већа пажња посвећује индикаторима безбедности саобраћаја из разлога што је доказано да постоји јака веза између последица саобраћајних незгода и индикатора безбедности саобраћаја. Индикатори безбедности саобраћаја представљају значајан искорак у науци безбедности саобраћаја и служе за оцену, праћење и дефинисање жељеног стања у безбедности саобраћаја. Посебан значај

¹ доцент, Антић Борис, дипл.инж.саобраћаја, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет, Војводе Степе 305, Београд, Србија, b.antic@sf.bg.ac.rs

² студент, Обућина Душко, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет, Војводе Степе 305, Београд, Србија, obucina93@gmail.com

³ студент, Васиљевић Нина, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет, Војводе Степе 305, Београд, Србија, vasiljevic.nina@yahoo.com

индикатора у безбедности саобраћаја огледа се у праћењу учинка, дефинисању и успостављању трендова, предвиђању проблема, оцени политичког утицаја, поређењу итд. (Пешић и Антић, 2012). Важно је напоменути да је потребно водити рачуна да се мерење спроводи како на локацијама у насељу тако и на локацијама ван насеља, као и да узорак буде задовољавајући. Постоји велики број индикатора безбедности саобраћаја. Од државе до државе зависи који ће се индикатори пратити и на који начин.

Међу индикаторима посебно место заузимају они који се односе на употребу сигурносног појаса и мобилног телефона, пре свега због значајног утицаја индикатора како на пасивну тако и на активну безбедност саобраћаја. Сигурносни појасеви представљају један од најважнијих, међу елементима пасивне безбедности саобраћаја. Да би се људско тело задржало у седишту приликом судара, конструисани су сигурносни појасеви. Сигурносни појасеви, када се користе на испараван начин треба да задрже путника у исправном положају седења. Они нису савршени, али се сваки даном побољшавају све више. Иако је коришћење сигурносних појасева прописано и законом, потребно је људе свакодневно информисати о потреби њиховог коришћења као и о последицама не коришћења. На основу разних спроведених истраживања утврђено је да би значајан број живота могао бити спасен уколико би путници у возилима користили сигурносни појас током вожње. Употреба сигурносних појасева смањује ризик смртог страдања за 40% до 50%, за возача и сувозача, док за путнике на задњем седишту смањује ризик смртог страдања од 25% до чак 75% (WHO, 2013:22). Осим што смањује ризик смртог страдања сигурносни појас смањује и ризик настанка тежих телесних повреда у саобраћајним незгодама и то чак до 50% (WHO, 2009:12).

Још један веома важан индикатор безбедности саобраћаја јесте употреба мобилног телефона током вожње. Истраживања која су до сада спроведена говоре да непажња возача више него значајно утиче на број саобраћајних незгода. Сасвим је јасно да коришћењем мобилног телефона се унапређује пословна комуникација и повећава лични комфор корисника, њихова употреба у току вожње постала је разлог за све већу забринутост за безбедност у саобраћају. На основу истраживања која су вршена у САД дошло се до податка да се чак 28% свих телефонских разговора обави у току вожње, као и до података да 10,6% од укупног времена вожње возачи проведу разговарајући на телефон (NHTSA, 2013).

Многе земље препознале су величину проблема употребе мобилног телефона током вожње и у оквиру својих закона посебним одредбама прописале забрану употребе ових средстава током вожње. Тако је у Републици Србији Законом о безбедности саобраћаја на путевима прописана забрана употребе мобилног телефона приликом вожње, као и обавезна употреба сигурносног појаса од стране возача и свих лица у возилу.

Ради лакшег разумевања целокупног истраживања приказане су неке од карактеристика општина Ваљево и Смедеревска Паланка. Наиме, општина Смедеревска Паланка припада Подунавском округу, док општина Ваљево припада Колубарском округу. Укупна површина општине Ваљево износи 905 km², док површина општине Смедеревска Паланка износи 421 km². Према попису становника у 2014. години на територији општине Смедеревска Паланка процењен број становника је 48.611, док је на територији општине Ваљево процењен број становника у 2014. години 88.527.

Циљ овог рада је да се истражи употреба сигурносног појаса и коришћења мобилног телефона на територијама општине Ваљево и Смедеревска Паланка. Истраживање је спроведено на две локације, у насељу и ван насеља. Основни циљ је да се утврди разлика између понашања учесника у саобраћају на ове две локације посматрајући обе општине. У раду су приказани резултати спроведеног истраживања употребе сигурносног појаса возача и свих лица у возилима и коришћења мобилног телефона од стране возача у току вожње.

2. МЕТОДОЛОГИЈА

Истраживање употребе сигурносних појасева и употребе мобилног телефона од стране возача спроведено је 12. и 13. јула 2016. године на територијама општина Ваљево и Смедеревска Паланка. Мерење је вршено у два термина, у дневним условима видљивости. У првом термину мерења од 09:00 до 11:00 часова мерена је употреба сигурносних појасева и мобилног телефона на деоницима пута ван насеља, док је мерење у насељу вршено у термину од 12:00 до 15:00 часова на територијама ових општина. На територији општине Смедеревска Паланка истраживање је вршено 12. јула 2016. године, док је на територији општине Ваљево истраживање вршено 13. јула 2016. године.

Истраживање је спроведено на две локације на територијама ових општина, једна се налази у насељу док се друга налази ван насеља. Локације су изабране у циљу што репрезентативнијег узорка по оба индикатора за која се врши мерење.

Ове две општине су узете у обзир ради поређења зато што је општина Ваљево дупло већа како по површини тако и по броју становника у односу на општину Смедеревска Паланка. Истраживање има за циљ да покаже да ли постоје законитости у употреби сигурносног појаса и коришћења мобилног телефона између веће и мање општине које су предмет овог истраживања. Географски положај разматраних општина је такав да општина Ваљево припада западном делу, док општина Смедеревска Паланка припада више централном делу Републике Србије. Поред Ваљева се налази туристички центар Дивчибаре који привлачи велики број туриста. Окружују га и друге планине са којих допире чист и свеж ваздух. Смедеревска Паланка обилује киселом водом са сланом и топлом водом за купање и базеном за рекреацију. Близу је и шума Микуља у којој се често организују спортске манифестације као што су орјентери и атлетика које привлаче у највећој мери долазак младих из свих бивших Република Југославије и суседних земаља. Такође, када је реч о инфраструктури у обе општине које су предмет истраживања није решено на задовољавајући начин.

На припремљеном бројачком обрасцу формата А4 уписивале су се различите категорије возила. Наиме, за свако возило бележено је да ли возач и лица у возилу користе сигурносни појас, тако што је заокружено (не користи) или прецртано (користи) слово које представља ознаку за возача, путника до возача и путника на задњем седишту. Такође, бележена је и употреба мобилног телефона од стране возача путничких аутомобила, тешко теретних возила и аутобуса на територијама посматраних општина. Када би возач користио мобилни телефон прецртавало би се слово „В“ које представља ознаку за возача.

Укупан узорак прикупљен на оба мерна места је 1.200 путничких аутомобила по посматраним општинама (по 600 возила у насељу и 600 ван насеља). Затим, бележена су и тешко теретна возила као и аутобуси на територији општине Смедеревска Паланка и на територији општине Ваљево. Када су ове категорије возила у питању узорак је нешто мањи. Наиме, не територији општине Смедеревска Паланка у насељу забележено је 40 возила преко 3,5 t и 48 аутобуса, док је ван насеља забележено 60 возила преко 3,5 t и 22 аутобуса. Док на територији општине Ваљево у насељу није забележено ни једно возило преко 3,5 t из разлога што на посматраној деоници је забрањен пролазак тешко теретних возила, као ни један аутобус зато што овим делом не пролазе аутобуси, ван насеља забележено је 90 возила преко 3,5 t и 50 аутобуса. Пошто технички није било изводљиво да се забележи свако возило у саобраћајном току, возила која ће учествовати у истраживању бирана су по принципу „случајног узорка“. Прикупљени подаци су унети у формирану базу у Microsoft Office Excel-у, и извршена је анализа истих.

3. РЕЗУЛТАТИ

У овом делу рада биће приказани резултати спроведеног истраживања употребе сигурносног појаса и коришћења мобилног телефона на територијама општина Ваљево и Смедеревска Паланка. Уз помоћ пет графика биће приказани проценти употребе сигурносних појасева возача, путника до возача као и путника на задњем седишту у путничким аутомобилима, возилима преко 3,5 t, као и аутобуса. Такође, уз помоћ добијених графика биће дат приказ и процента коришћења мобилног телефона од стране возача дефинисаних категорија возила.

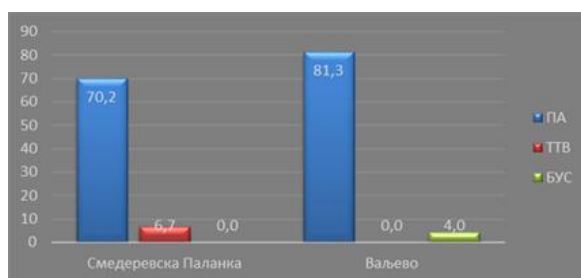
На Графику 1 је приказан проценат употребе сигурносног појаса од стране возача по категоријама возила у насељу на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево.

Слика бр. 1. Проценат употребе сигурносног појаса од стране возача по категоријама возила у насељу на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево

На основу Графика 1 примећује се да је проценат употребе сигурносних појасева од стране возача путничких аутомобила приближан посматрајући обе општине, када је реч о насељу. Наиме, 61,2% возача путничких аутомобила који су забележени у насељу на територији општине Смедеревска Паланка користе сигурносни појас приликом учествовања у саобраћају, док је тај проценат сличан и за возаче путничких аутомобила на територији општине Ваљево и износи 61,3%. Ово показује да више од половине забележених возача користе сигурносни појас, и да су они свесни ризика који не коришћење сигурносног појаса током вожње носи са собом. Када је реч о тешко теретним возилима, односно возилима преко 3,5t на територији општине Смедеревска Паланка од укупног узорка свега 12,5% возача ове категорије возила користи сигурносни појас, док на територији општине Ваљево није забележено ни једно возило ове категорије у насељу. Од укупног узорка ни један возач аутобуса није забележен да је користио сигурносни појас приликом вожње.

График 2 показује проценат употребе сигурносног појаса од стране возача по категоријама возила ван насеља на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево.

Слика бр. 2. Проценат употребе сигурносног појаса од стране возача по категоријама возила ван насеља на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево

Посматрајући График 2 уочено је да возачи путничких аутомобила у знатно већој мери користе сигурносни појас приликом вожње посматрајући обе општине, када је реч о деоницама пута ван насеља. Наиме, тај проценат је нешто већи на територији општине Ваљево него на територији општине Смедеревска Паланка.

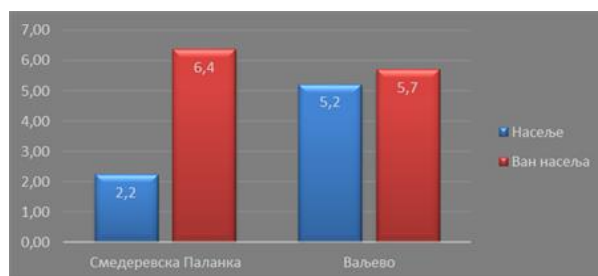
На основу укупног узорка примећено је да возачи тешко теретних возила и аутобуса у знатно малом проценту користе сигурносни појас приликом учествовања у саобраћају. Ово је поражавајућа чињеница из разлога што они још увек нису препознали ризик који носи са собом не коришћење сигурносног појаса током вожње. Ови возачи на овакав начин не само да угрожавају своју, већ и безбедност других учесника у саобраћају.

Приликом спроведеног истраживања на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево уочене су и неке законитости када је реч о путницима до возача. Наиме, на терену приликом мерења уочено је да у путничким аутомобилима када је реч о насељу 55,9% користи сигурносни појас у току вожње на територији општине Смедеревска Паланка, док на територији општине Ваљево у насељу тај проценат износи 65,0%. Када је реч о деоницама пута ван насеља забележени су следећи подаци: на територији општине Смедеревска Паланка у путничким аутомобилима 68,9% путника до возача користи сигурносни појас, док на територији општине Ваљево тај проценат је нешто мањи и износи 60,1%, затим сличан је проценат и код тешко теретних возила посматрајући обе општине где 8,3% путника до возача на територији општине Смедеревска Паланка користи сигурносни појас, а на територији општине Ваљево тај проценат је нешто мањи и износи 7,9%.

На Графику 3 приказан је проценат употребе сигурносног појаса путника на задњем седишту у путничким аутомобилима у насељу и ван насеља на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево.

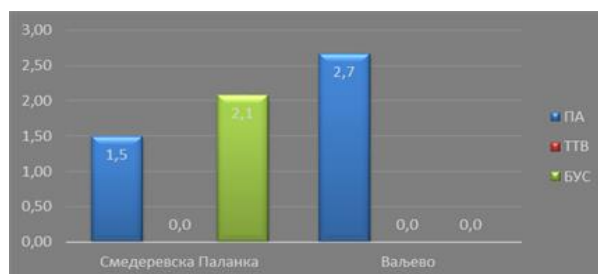
На основу спроведеног истраживања уочено је да путници на задњем седишту у путничким аутомобилима на обе локације мерења посматрајући податке добијене приликом изласка на терен и на територији општине Смедеревска Паланка и на територији општине Ваљево, углавном не користе сигурносни појас приликом вожње. Наиме, График 3 потврђује ову чињеницу. Уочено је да на територији општине Смедеревска Паланка у насељу од укупног узорка путника на задњем седишту свега 2,2% користи сигурносни појас током вожње путничким аутомобилом, док је тај проценат на територији општине Ваљево нешто већи и износи 5,2%. Када је реч о деоницама пута ван насеља забележени су слични подаци, где је проценат путника на задњем седишту на територији општине Смедеревска Паланка нешто већи и износи 6,4%, док је на територији општине Ваљево тај проценат 5,7%. Добијени подаци посматрајући обе општине указују на чињеницу да још увек путници на задњем седишту приликом вожње путничким

аутомобилом нису схватили значај коришћења овог система заштите. У циљу унапређења њихових знања, као и ставова предлажу се различите мере и активности које би се односиле на примену кампања и едукативних програма, као и повећане законске контроле ради унапређења њихове безбедности у саобраћају.

Слика бр. 3. Проценат употребе сигурносног појаса од путника на задњем седишту у путничким аутомобилима у насељу и ван насеља на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево

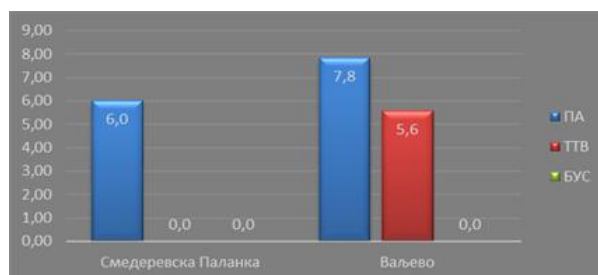
График 4 показује проценат коришћења мобилног телефона од стране возача по категоријама возила у насељу на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево.

Слика бр. 4. Проценат коришћења мобилног телефона од стране возача по категоријама возила у насељу на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево

На основу Графика 4 примећено је да је проценат употребе мобилног телефона у насељу посматрајући обе општине веома мали. Наиме, возачи свих категорија возила углавном не користе мобилни телефон приликом учествовања у саобраћају. Наравно, постоји и проценат оних возача који користе мобилни телефон приликом вожње, али у знатно мањој мери. Овај проценат није велики али никако није ни занемарљив. Из тог разлога потребно је усмерити адекватне снаге у смеру смањења и броја возача који користе мобилни телефон приликом управљања возилом.

График 5 показује проценат коришћења мобилног телефона од стране возача по категоријама возила ван насеља на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево.

Слика бр. 5. Проценат коришћења мобилног телефона од стране возача по категоријама возила у насељу на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево

Посматрајући График 5 примећена је слична ситуација као и на Графику 4. Наиме возачи свих категорија возила углавном не користе мобилни телефон приликом вожње посматрајући и податке добијене приликом изласка на терен и мерења на територији општине Смедеревска Паланка и на територији општине Ваљево, када је реч о деоницама пута ван насеља. Наиме, анализирајући и График 4 и График 5 потврђује се чињеница да су возачи свих посматраних категорија возила свесни ризика који коришћење мобилног телефона приликом разговара, писања СМС порука, сурфовања на интернету током вожње утичу негативно на безбедност у саобраћају. Проценат возача на деоницама пута ван насеља посматрајући

податке забележене за обе општине који користе мобилни телефон приликом учествовања у саобраћају је мали, али никако занемарљив. Из тог разлога потребно је реаговати у смеру побољшања њихове безбедности у саобраћају. Они оваквим понашањем не само да негативно утичу на своју безбедност, већ и на безбедност осталих учесника у саобраћају.

4. ДИСКУСИЈА

Приликом спроведеног истраживања уочене су неке законитости по питању употребе сигурносног појаса и мобилног телефона на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево. Наиме, прикупљени и анализирани подаци показују да је проценат употребе сигурносних појасева код возача путничких аутомобила приближан посматрајући податке забележене приликом мерења и за општину Смедеревска Паланка и за општину Ваљево.

Са друге стране, посматрајући возаче преостале две категорије возила уочено је да они у знатно мањој мери користе сигурносни појас приликом вожње у односу на возаче путничких аутомобила. Такође, приликом истраживања забележени су подаци који показују да су од укупног узорка забележених путника до возача посматрајући обе општине добијени резултати углавном слични и да постоје неке мање разлике.

Такође, уочена је и чињеница да путници на задњим седиштима у путничким аутомобилима у знатно мањој мери користе сигурносни појас приликом вожње. Ово се односи на обе општине, где на територији општине Ваљево укупан проценат путника на задњем седишту који користе сигурносни појас је нешто већи и износи 10,9%, него на територији општине Смедеревска Паланка (8,6%).

Када је реч о коришћењу мобилног телефона приликом вожње возачи свих посматраних категорија возила у обе општине су углавном свесни ризика који употреба овог средства носи са собом. Наиме, веома је мали проценат оних возача који ипак користе мобилни телефон приликом учествовања у саобраћају. Тај проценат возача можда јесте нешто мањи, али никако не сме да се занемари.

Потребно је редовно спроводити различита истраживања по питању ових тема и унапређивања безбедности саобраћаја. Конкретно на територијама посматраних општина потребно је чешће организовати и спроводити едукативне програме у циљу побољшања саобраћајне културе и унапређења ставова и понашања учесника у саобраћају. Оваквим поступцима безбедност у саобраћају би се подигла на виши ниво.

5. ЗАКЉУЧАК

На основу добијених резултата истраживања употребе сигурносног појаса и коришћења мобилног телефона на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево уочене су неке законитости. Уочено је да возачи аутобуса и возила преко 3,5 t у знатно малом броју користе сигурносни појас током вожње. Слична је ситуација и са путницима на задњим седиштима у путничким аутомобилима. Наиме, од укупног узорка само мали проценат путника на задњем седишту у путничким аутомобилима користе сигурносни појас приликом вожње. Ови подаци су веома забрињавајући и због тога је неопходно што пре предузети мере којима би се повећала употреба сигурносних појасева, а самим тим и побољшало стање безбедности саобраћаја у посматраним општинама.

Када је реч о коришћењу мобилног телефона приликом вожње, добијени резултати показују да возачи углавном поштују закон којим је забрањена употреба овог средства током вожње. Али, наравно анализирани подаци показују да постоје и они возачи који не поштују овај закон. Неопходно је што пре предузети адекватне мере којима би се побољшало стање ових индикатора, а самим тим и безбедност саобраћаја. Једна од мера којом би се ово постигло јесу кампање. Потребно је спроводити константно кампање на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево. Оно што је важно, јесте да се води рачуна да су те кампање прилагођене проблему и усмерене на људе на које је потребно деловати. Потребно је реализовати их тако да су садржајем прилагођене циљаном проблему како би ефекти били значајнији. На територијама анализираних општина потребно је спровести кампање које се тичу ризика коришћења мобилног телефона од стране возача током вожње, као и значају употребе сигурносног појаса возача, путника до возача и путника на задњем седишту. Овде би требало ставити посебан акценат на путнике на задњем седишту, јер добијени подаци показују поражавајући проценат коришћења сигурносних појасева. Такође, као мера предлаже се и спровођење адекватних едукативних радионица у

циљу унапређења саобраћајне културе, а самим тим и безбедности учесника у саобраћају у обе посматране општине.

Поред, свега наведеног једна од незаобилазних мера јесте повећана полицијска контрола на територијама општина Смедеревска Паланка и Ваљево. Неопходно је да локалне власти, као и субјекти који су задужени за безбедност саобраћаја у општинама Смедеревска Паланка и Ваљево препознају значај ових индикатора, наставе да прате исте и предузимају адекватне мере у циљу унапређења безбедности на територијама ових општина, а самим тим и на територији целе Републике Србије.

Иако се градови који су предмет овог истраживања значајно разликују и у погледу површине, броју становника као и географском положају они имају заједнички проблем, а то је употреба сигурносног појаса возача, путника до возача и путника на задњем седишту. Истраживањем је утврђено да је већи проценат употребе сигурносног појаса на територији општине Ваљево и то ван насеља него на територији општине Смедеревска Паланка. Разлог добијених оваквих резултата истраживања је зато што се у Ваљеву спроводе честе контроле учесника у саобраћају од стране надлежних органа полицијске управе. Спроводе се разне акције саобраћајне полиције које су усмерене на контролу коришћења сигурносног појаса као и употребе мобилног телефона. У граду Ваљеву се у средњој школи едукују млади, будући возачи о значају употребе сигурносног појаса, прекорачењу брзине, коришћењу мобилног телефона током вожње, тако да из године у годину све више се младих људи правилно едукује како се треба понашати у саобраћају како би се они безбедно кретали, а самим тим и допринели побољшању безбедности саобраћаја.

Применом наведених мера, подигао би се ниво употребе сигурносних појасева, а коришћење мобилних телефона приликом вожње би се смањило. Такође, овим мерама би се утицало и на повећање свести становништва посматраних општина о значају безбедности саобраћаја у једној заједници и довело би до побољшања осталих индикатора, као и уопште безбедности саобраћаја.

Сprovedено истраживање има за циљ да и одговорним људима осталих општина пружи подстицај да спроводе слична истраживања на територијама својих општина како би утврдили који је проблем у безбедности саобраћаја и адекватним мерама га решавали како би се побољшао ниво безбедности саобраћаја у тој општини. Ако се тај подстицај пренесе на сваку општину, онда ће то довести до управљања у безбедности саобраћаја, а самим тим и до унапређења безбедности саобраћаја у Републици Србији.

6. ЛИТЕРАТУРА

Вујанић, М., (2009). Коментар закона о безбедности саобраћаја на путевима, ЈП Службени Гласник, Београд.

Липовац, К.,(2008). Безбедност саобраћаја, ЈП Службени Лист СРЈ, Београд.

Пешић, Д., Вујанић, М., Марковић, Н., Антић, Б. (2015): Концепт и процедуре израде стратегије безбедности саобраћаја у локалној заједници, IV Међународна Конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“, Бања Лука.

Републички завод за статистику (2015). Општине и региони у Републици Србији, Београд.

U. S. Department of Transportation, National Highway Traffic Safety Administration (NHTSA), (2013). Impact of Hand-Held And Hands-Free Cell Phone Use on Driving Performance and Safety-Critical Event Risk. Washington.

World Health Organization (WHO),(2009). Seat-belts and child restraints: A road safety manual for decision makers and practitioners. FIA Foundation for the Automobile Society. London, 5-40.

World Health Organization (WHO), (2013). Global Status Report On Road Safety: Supporting A Decade Of Action. Geneva, 22.

https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%93%D1%80%D0%B0%D0%B4_%D0%92%D0%B0%D1%99%D0%B5%D0%B2%D0%BE , 17.07.2016.

https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%9E%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%A1%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0 , 18.07.2016.